

Vidus eksāmens

Lietišķie algoritmi

Terminš: 2020-11-02

Atrisinājumus lūdzam pārveidot par vienu PDF.

---

1. uzdevums (Berouza-Vīlera transformācija)

(A) Izpildīt Berouza-Vīlera transformāciju ievades virknei jeb stringam **PANAMACANAL\$**, izmantojot ciklisko permutāciju parasto alfabētisko sakārtojumu (algoritmu sk. <https://bit.ly/37XTbd3>).

Veikt transformācijas rezultātam “move to front” kodējumu, pieņemot, ka alfabēts satur sekojošos burtus (uzskaitītajā secībā):

$$\mathcal{A} = \{\$, A, C, L, M, N, P\}$$

(B) Izpildīt Berouza-Vīlera transformāciju tam pašam stringam **PANAMACANAL\$**, izmantojot inversi leksikogrāfisko sakārtojumu (algoritmu sk. <https://bit.ly/3mIu7e9>, 37.lpp.).

(A) Izrakstām cikliskās permutācijas:

PANAMACANAL\$
\$PANAMACANAL
L\$PANAMACANA
AL\$PANAMACAN
NAL\$PANAMACA
ANAL\$PANAMAC
CANAL\$PANAMA
ACANAL\$PANAM
MACANAL\$PANA
AMACANAL\$PAN
NAMACANAL\$PA
ANAMACANAL\$P

Sakārtojam alfabētiskā secībā:

\$PANAMACANAL
ACANAL\$PANAM
AL\$PANAMACAN
AMACANAL\$PAN
ANAL\$PANAMAC
ANAMACANAL\$P
CANAL\$PANAMA
L\$PANAMACANA
MACANAL\$PANA
NAL\$PANAMACA
NAMACANAL\$PA
PANAMACANAL\$

Pēdējā kolonna ir transformācijas rezultāts: **LMNNCPAAAAA\$**.

Lietojam “Move to Front” kodējumu. Pašā sākumā alfabēts ir sākotnējā secībā. Iepriekšējā soļa ievadē sastaptais burts ikreiz pārceļo uz alfabēta sākumu.

Ievade	Alfabēts	Izvade
L	{\$, A, C, L, M, N, P}	3
M	{L, \$, A, C, M, N, P}	4
N	{M, L, \$, A, C, N, P}	5
N	{N, M, L, \$, A, C, P}	0
C	{N, M, L, \$, A, C, P}	5
P	{N, M, L, \$, A, C, P}	6
A	{P, N, M, L, \$, A, C}	5
A	{A, P, N, M, L, \$, C}	0
A	{A, P, N, M, L, \$, C}	0
A	{A, P, N, M, L, \$, C}	0
A	{A, P, N, M, L, \$, C}	0
\$	{A, P, N, M, L, \$, C}	5

Tātad pie dotā alfabēta $\mathcal{A} = \{\$, A, C, L, M, N, P\}$ Berouza-Vīlera iekodēšanas rezultāts:

3, 4, 5, 0, 5, 6, 5, 0, 0, 0, 0, 5.

(B) Izrakstām cikliskās permutācijas:

PANAMACANAL \$
 \$PANAMACANA L
 L\$PANAMACAN A
 AL\$PANAMACA N
 NAL\$PANAMAC A
 ANAL\$PANAMA C
 CANAL\$PANAM A
 ACANAL\$PANA M
 MACANAL\$PAN A
 AMACANAL\$PA N
 NAMACANAL\$P A
 ANAMACANAL\$ P

Sakārtojam inversi leksikogrāfiski virknītes (no sākuma līdz priekšpēdējai pozīcijai):

ANAMACANAL\$ P
 AL\$PANAMACA N
 ANAL\$PANAMA C
 \$PANAMACANA L
 ACANAL\$PANA M
 AMACANAL\$PA N
 NAL\$PANAMAC A
 PANAMACANAL \$
 CANAL\$PANAM A
 L\$PANAMACAN A
 MACANAL\$PAN A
 NAMACANAL\$P A

Pēdējā kolonna ir transformācijas rezultāts: PNCLMNA\$AAAA.

□

2.uzdevums (Aritmētiskais kods).

Iekodēt **PANAMACANAL\$** ar aritmētisko kodu, ja visu septiņu alfabēta burtu varbūtības ir šādas:

\$	A	C	L	M	N	P
1/10	3/10	1/10	1/10	1/10	2/10	1/10

(A) Uzrakstīt pusatvērtu intervālu $I_{12} = [c; d)$, kurš izveidojas pēc visu 12 burtu iekodēšanas (var parādīt arī starprezultātus, lai varētu saņemt pozitīvu vērtējumu arī neuzmanības kļūdu gadījumā).

(B) Uzrakstīt bitu virknīti $\beta = b_1b_2 \dots b_k$ ar k bitiem, ka skaitlis u , kura binārais pieraksts ir $u = 0.b_1b_2 \dots b_k$ pieder iekodējamajam intervālam I_{12} un arī skaitlis $v = u + \frac{1}{2^k}$ pieder I_{12} . Ja tādas virknītes ir vairākas, izvēlieties to, kura ir īsākā (kurai k vērtība ir minimālā), lai $[u; v) \subseteq [c; d)$.

Piemēram, bitu virknīte $\beta = 010$ iekodē intervālu $[u; v) = [1/4; 3/8)$, bet virknīte $\beta = 01$ iekodē intervālu $[u; v) = [1/4; 1/2)$. (Atkodēšanas algoritmam palīdz virknes/stringa beigu simbols \$, jo tiklīdz kā tas ir atkodēts un izvadīts, tad var beigt darbu.)

Izmantojot rekurentas sakarības, atrodam, ka

$$I_{12} = [0.935721517000; 0.935721517972).$$

□

3.uzdevums (Heminga kodi).

Atrast kļūdas (ja tādas ir) sekojošos Heminga koda ziņojumos:

(A) 1100000 (tas ir $[7, 4, 1]$ -kods, bitu secība no x_{001} līdz x_{111}).

(B) 0110011 (tas ir $[7, 4, 1]$ -kods, bitu secība no x_{001} līdz x_{111}).

(C) 001001111000101 (tas ir $[15, 11, 1]$ Heminga kods, bitu secība – no x_{0001} līdz x_{1111}).

4.uzdevums (Rīda-Solomona kods).

Divi kodētāji kodē to pašu bitu virkni ar Rīda-Solomona kodu:

(A) Pirmais kodētājs griež bitu virkni gabaliņos pa 4 bitiem, katru gabaliņu iekodē par skaitli a_i no 0 līdz 15, sakrāj n šādas vērtības un tad sūta $n - 1$ pakāpes polinoma

$$p(x) = a_{n-1}x^{n-1} + a_{n-2}x^{n-2} + \dots + a_1x + a_0$$

vērtības visos 17 punktos $x \in \{0, 1, \dots, 16\}$, veicot aprēķinus atbilstoši galīgā lauka $GF(17)$ aritmētikai (tā ir aritmētika pēc moduļa 17).

(B) Otrais kodētājs griež bitu virkni gabaliņos pa 8 bitiem, katru iekodē par skaitli b_i no 0 līdz 255 un tad sūta $n - 1$ pakāpes polinoma

$$q(x) = b_{n-1}x^{n-1} + b_{n-2}x^{n-2} + \dots + b_1x + b_0$$

vērtības visos 257 punktos $x \in \{0, 1, \dots, 256\}$, veicot aprēķinus atbilstoši galīgā lauka $GF(257)$ aritmētikai (tā ir aritmētika pēc pirmkaitļa 257 moduļa).

Abos gadījumos atrast, cik kļūdas var izlabot (atkarībā no parametra n). Par kļūdu uzskatām situāciju, kad attiecīgo polinoma $p(x)$ vai $q(x)$ vērtību saņemējam neizdevās saņemt (saņemējam ir zināms, kuras vērtības pa ceļam sabojājās, bet viņam nav zināms, kādas bija šīs vērtības).